DOCUMENTOS DE TRABALLO

OBSERVATORIO DA CULTURA GALEGA

Web
consellodacultura.gal

Twitter:
@consellocultura

Facebook:
facebook.com/consellocultura

Correo:
medios@consellodacultura.gal

Telf:
+34 981 95 72 02

CONSELLO
DA CULTURA
GALEGA

20/09/2017

O cine en Galicia en 2016

No seguinte documento de traballo analízanse os indicadores máis representativos da actividade cinematográfica en Galicia. Os resultados contextualízanse nun ámbito territorial máis amplo, en comparativa co resto das comunidades autónomas, e tamén nun período temporal que facilita a interpretación evolutiva da situación nos últimos anos.

Para a obtención desta información, o informe nútrese das seguintes fontes:

- Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

- Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales – Secretaría de Estado de Cultura.

O estudo levado a cabo no quinquenio 2012-2016 apunta a unha clara recuperación en practicamente todos os indicadores do eido cinematográfico en Galicia. Dende a suba de espectadores (máis de 100.000), promovida fundamentalmente polos filmes estranxeiros, ata o aumento de salas de exhibición e cines (9 e 4 respectivamente), pasando polo importante crecemento no número de películas exhibidas, concretamente 582 longametraxes, o que constitúe o mellor dato dos últimos 16 anos na comunidade galega. Con todo, como se pode verificar ao longo deste documento de traballo, non hai melloría en factores como a asistencia media por habitante, que se mantén lonxe da media estatal, ou o gasto medio por habitante, a pesar da baixada do prezo do cine respecto ao ano 2015.

Análise

Galicia gañou máis de 100.000 espectadores en 2016, cun cómputo xeral de 4,2 millóns en toda a comunidade galega. Este feito concorda coa suba experimentada no conxunto de España, con 5,7 millóns de espectadores máis, nun total de 101,8 millóns de espectadores. Madrid con 19,7 millóns de espectadores, seguido de Cataluña con 19,2, Andalucía con 15,6 e Comunidade Valenciana con 11,3 son as comunidades que destacan especialmente no tocante á asistencia ao cine: entre as catro suman un 65,8 % do total de espectadores en España.

A asistencia media mantense en 1,5 películas por habitante e continúa lonxe da media estatal, que se sitúa en 2,2 películas. A poboación galega é a que menos vai ao cine, despois da de Castela-A Mancha (1,4) Estremadura (1,1) e os residentes en Ceuta e Melilla (0,9). Moi por riba da media estatal están os habitantes da Comunidade de Madrid (3,1), Cataluña (2,9), Navarra e Baleares (ambas con 2,4 películas). Como veremos máis adiante, o incremento de salas de cine produce unha perda de 416 espectadores por sala en Galicia, un total de 22.786, a unha distancia de máis de 4.000 espectadores por sala en relación coa media do conxunto estatal (26.794). A seguinte táboa condensa a información relacionada cos datos de afluencia de espectadores ao

cine no último quinquenio en comparativa coa media estatal.

Indicadores de asistencia ao cine. Comparativa España-Galicia. 2012-2016

.	Espectadores (millóns)		Asistencia media por habitante		Espectadores por sala	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
2012	94,2	3,8	2,0	1,4	23.522	19.789
2013	78,7	3,0	1,7	1,1	20.136	16.413
2014	88,0	3,6	1,9	1,3	23.781	21.251
2015	96,1	4,1	2,1	1,5	26.794	23.202
2016	101,8	4,2	2,2	1,5	28.651	22.786

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

A continuación amosamos os datos de asistencia media por habitante en clave comparativa autonómica.

Asistencia media ao cine por habitante e comunidade autónoma en 2016

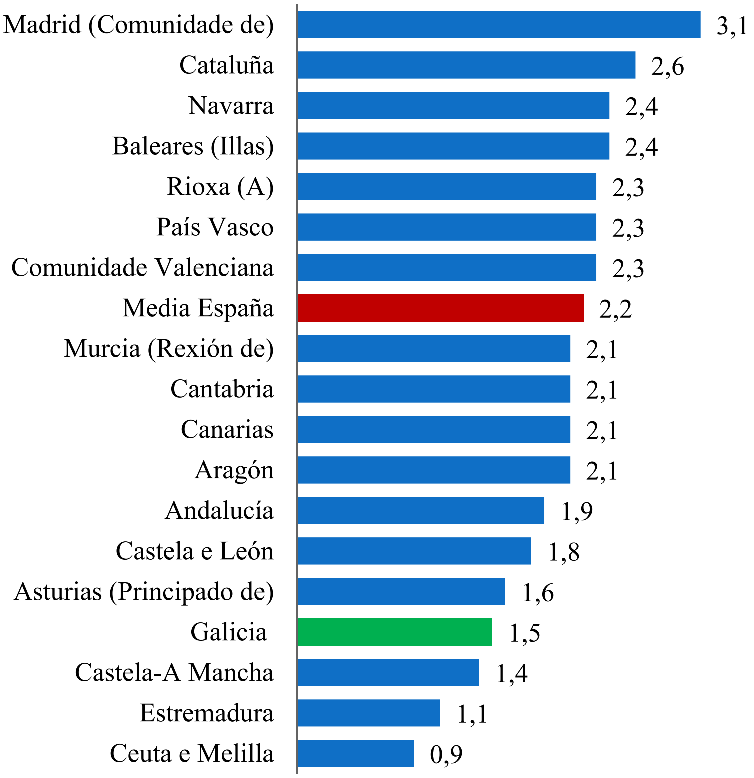

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

A análise por provincias desvela que A Coruña absorbe máis da metade tanto de recadación como de espectadores, un 49 % e un 50 % respectivamente. Na seguinte táboa desagréganse os principais indicadores de cine en Galicia por provincias.

Indicadores de cinematografía en Galicia por provincias. Ano 2016

	Cines	Salas	Espectadores (millóns)	Recadación (millóns de euros)
Total Galicia	42	184	4,2	24,3
A Coruña	17	90	2,1	11,9
Lugo	5	24	0,4	2,3
Ourense	7	14	0,3	1,9
Pontevedra	13	56	1,4	8,2

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

Os espectadores que recuperou o cine en Galicia en 2016 corresponden principalmente a longametraxes estranxeiras. O mesmo sucede no conxunto de España, onde un 95 % do crecemento (que, como se mencionaba con anterioridade, suma 5,7 millóns de espectadores) se debe ao aumento de público nos filmes estranxeiros. Na seguinte táboa pódense constatar estes datos e a súa evolución nos últimos cinco anos.

Espectadores de películas españolas e estranxeiras (millóns de espectadores) España-Galicia. 2012-2016

	España	Galicia	España	Galicia
	Españolas		Estranxeiras	
2012	18,3	0,8	75,9	3
2013	11,0	0,4	67,7	2,6
2014	22,4	0,9	65,6	2,7
2015	18,6	0,8	77,6	3,2
2016	18,8	0,8	83	3,4

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

A recadación dos cines galegos en 2016 aumentou medio millón de euros respecto ao ano anterior, un crecemento que no conxunto de España chegou aos 26,8 millóns de euros. En total, as salas galegas recadaron 24,3 millóns de euros, sobre un total nacional de 602. Todas as comunidades autónomas sen excepción experimentaron un incremento da recadación, entre as que destaca de xeito significativo Andalucía, cunha suba de 7,5 millóns de euros.

Hai que ter en conta que, a pesar da oscilación da recadación en Galicia no quinquenio analizado, a cantidade recadada en 2016 practicamente iguala á de 2012. Pola contra, no total do Estado pérdense nestes cinco anos 12,2 millóns de euros. Lideran esta baixada as comunidades de Madrid con 7,4 millóns de euros menos, seguida de Cataluña con 5,8 millóns. Pódense constatar estes datos na seguinte gráfica de evolución.

Evolución da recadación cinematográfica nos últimos cinco anos (millóns de euros) España-Galicia. 2012-2016

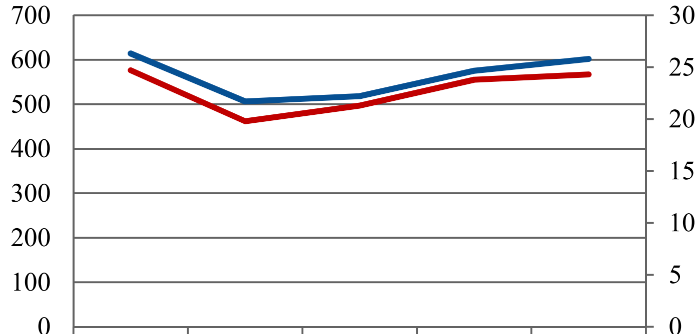

	2012	2013	2014	2015	2016
España	614,2	506,3	518,2	575,2	602
Galicia	24,7	19,8	21,3	23,8	24,3

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

Os datos de recadación tamén están vinculados coa nacionalidade da película exhibida. Ao contrario que noutros anos, as longametraxes españolas proporcionaron en 2016 menos ingresos ás arcas cinematográficas, concretamente 0,4 millóns de euros menos, e, pola contra, os filmes estranxeiros xeraron 0,8 millóns de euros máis. No ámbito estatal sucedeu o mesmo: baixou a recadación de películas nacionais en 8,7 millóns de euros respecto ao ano anterior e aumentou a das foráneas en 27,4 millóns. Na seguinte táboa móstranse os datos desagregados por nacionalidade da película.

Recadación por nacionalidade da película. Total España-Galicia. Serie temporal 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Total					
España	614,2	506,3	518,2	575,2	602
Galicia	24,7	19,8	21,3	23,8	24,3
Españolas					
España	119,9	70,2	131,8	111,7	111,2
Galicia	5,1	2,6	5,6	5,0	4,6
Estranxeiras					
España	494,3	436,2	386,4	463,5	490,9
Galicia	19,7	17,3	15,7	18,9	19,7

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

O custo da entrada do cine en Galicia baixou ao redor de 10 céntimos de euro en 2016 respecto ao ano anterior, co que se sitúa en 5,8 euros, preto da media española (5,9 euros). O descenso do gasto medio por espectador foi xeneralizado en todas as comunidades autónomas, o que provocou unha diminución da media de 0,1 euros. Só hai tres comunidades autónomas nas que a entrada do cine sobe dos 6 euros: Madrid, 6,5 €, Cataluña, 6,3 €, e Asturias con 6 €, como se pode observar a continuación na gráfica.

DOCUMENTOS DE TRABALLO

OBSERVATORIO DA CULTURA GALEGA

Gasto medio por espectador e comunidade autónoma (euros). Ano 2016

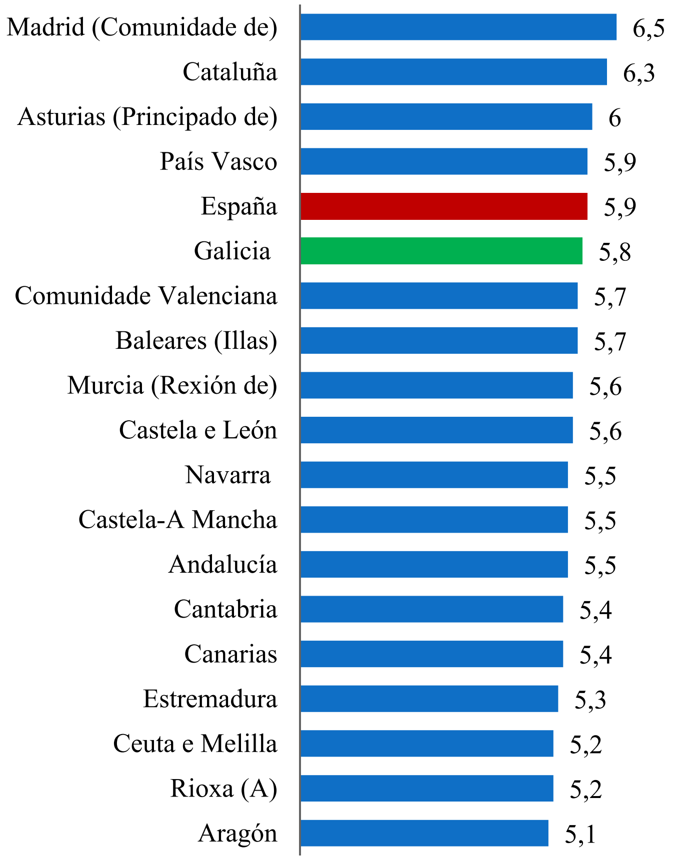

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

A baixada do prezo do cine é unha constante no quinquenio estudado tanto na comunidade galega coma no resto de comunidades do Estado, e acada o seu valor mínimo o pasado ano 2016, tal e como se ve na seguinte gráfica de evolución do gasto medio por espectador.

CONSELLO DA CULTURA GALEGA

Evolución do gasto medio por espectador. Media España-Galicia. 2012-2016

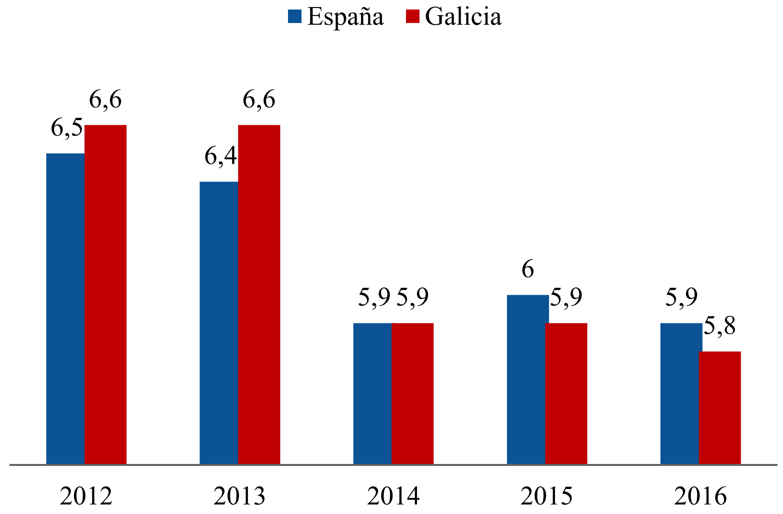

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

Galicia sitúase en cuarto lugar por atrás cando se trata do gasto por habitante, concretamente 8,9 euros, é dicir, 4,1 euros menos ca a media estatal, establecida en 13 euros. Tan só gastan menos ca en Galicia os habitantes de Castela-A Mancha, Estremadura, Ceuta e Melilla. Na Comunidade de Madrid e en Cataluña gastan 11,1 e 7,5 euros respectivamente máis ca en Galicia e lideran a táboa nacional. A seguinte gráfica dá conta desta información.

Gasto medio por habitante na asistencia ao cine, por comunidades autónomas en 2016

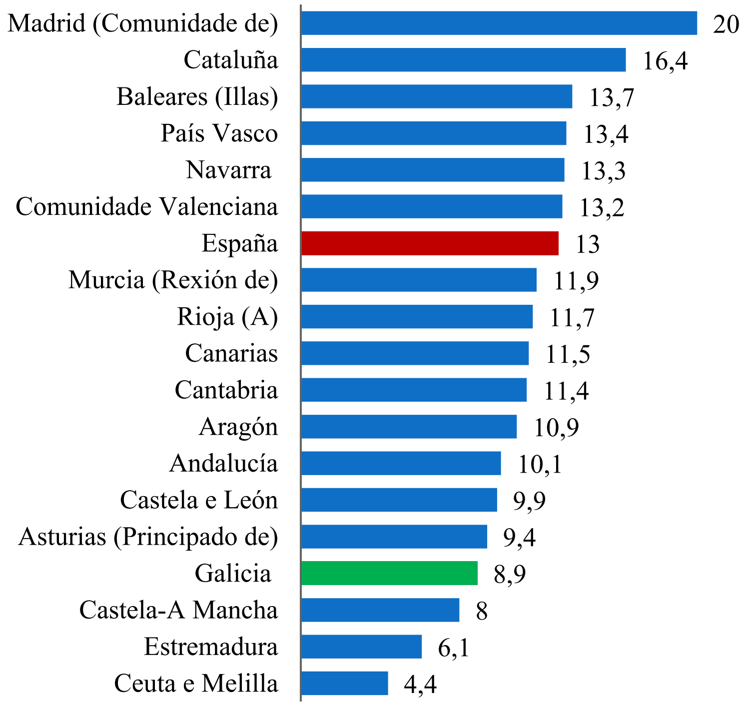

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

Mención á parte merece a chamada Festa do Cine ou Semana do Cine. Trátase dunha iniciativa promovida por produtores, distribuidores e exhibidores, que consiste nunha rebaixa do prezo da entrada a 2,90 euros e que se vén realizando dende hai 11 anos. En 2016, convocáronse en Galicia dúas semanas do cine, cunha recadación conxunta de máis de 532.275 euros, un 2,2 % do total recadado nese ano en toda a comunidade, cunha participaron de 183.241 persoas, un 4,4 % do total de espectadores.

Número de espectadores e recadación nas Festas do cine realizadas en Galicia en 2016

	Recadación (euros)	Espectadores
09-11 maio	191.911	65.897
24-26 outubro	340.364	117.344

Fonte: RENTRAK

Exhibición e distribución

O ano 2016 foi positivo no tocante á apertura de novos cines ou salas de exhibición en Galicia, que pasou a contar con 4 cines e 9 salas de exhibición máis que en 2015. No cómputo global de España, aumentou en 10 o número de cines, pero en cambio perdéronse 34 salas de exhibición. Chama a atención a forte caída en Cataluña, co peche de 15 cines e 60 salas de exhibición, en contraposición con Andalucía, onde se abriron 14 cines novos e 13 salas de exhibición. A seguintes táboa e gráfica amosan a evolución nos últimos cinco anos.

Evolución temporal do número de cines. Comparativa España-Galicia 2012-2016

	2012	2013	2014	2015	2016
Galicia	38	38	35	38	42
España	841	777	710	711	721

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento

Como se ve a continuación, Galicia repunta e recupera o mesmo número de salas de exhibición que no ano 2013 (184). A suma estatal exhibe a peor cifra dos últimos cinco anos, con 3.554 salas de exhibición, como se observa na seguinte gráfica.

Evolución temporal do número de salas de exhibición. Comparativa Galicia-España. 2012-2016

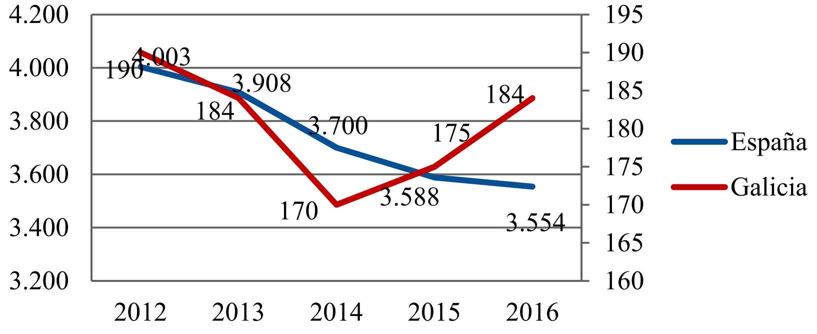

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

En 2016 Galicia exhibiu 582 películas, 34 máis ca en 2015; é o mellor dato dos últimos dezaseis anos. Con todo, no total de España proxectáronse 1.678 títulos, 72 menos ca o ano anterior. Aínda así, a exhibición de filmes no conxunto estatal incrementouse un 13 % con respecto a 2012, ano en que principia a serie estudada. Cataluña e Cantabria son as comunidades que diminúen de xeito significativo a súa oferta cinematográfica, 72 e 69 películas menos, respectivamente. En cambio, Castela e León e Galicia son as que máis aumentan a súa carteleira, 39 e 34 filmes máis, seguidas de Madrid con 28.

As salas galegas puideron proxectar un 34,7 % das películas estreadas en España en 2016, o que supuxo un aumento de 3,4 puntos porcentuais respecto a 2015 e Galicia sitúase no sexto lugar en número de estreas estatais. Cataluña e Madrid acceden a máis do 50 % da carteleira nacional (66,5 % e 51,1 %, respectivamente)

Número de longametraxes exhibidas por comunidade autónoma. Ano 2016

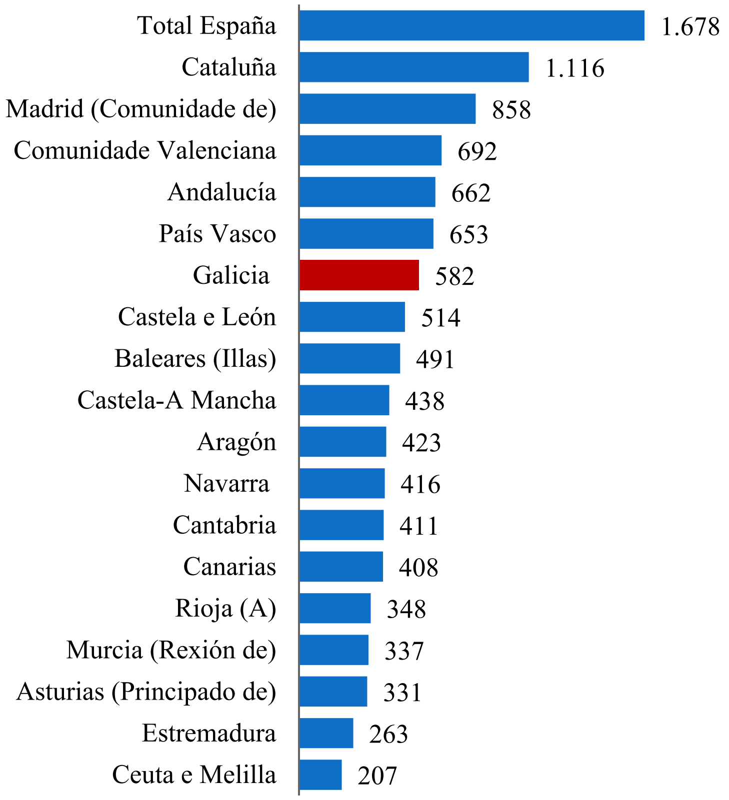

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

En 2016 operaron en Galicia 12 empresas produtoras de cine, sete menos ca no inicio do quinquenio analizado, e unha menos ca en 2015, o que supón un 3,4 % da produción nacional. Con todo, tal como se mostra a continuación na táboa, o número de produtoras a nivel estatal aumentou progresivamente no último quinquenio, cun incremento respecto a 2012 dun 43,9 %, un total de 354 empresas en 2016, o que contrasta coa situación galega. A Comunidade de Madrid e Cataluña seguen a liderar o sector, acaparando entres as dúas comunidades un 62,4 % da totalidade de produtoras.

Empresas produtoras de cine con actividade por comunidade autónoma. Ano 2016

	Total	Porcentaxe
España	354	100
Andalucía	27	7,6
Aragón	4	1,1
Asturias (Principado de)	3	0,8
Baleares (Illas)	5	1,4
Canarias	19	5,4
Cantabria	0	0
Castela e León	2	0,6
Castela-A Mancha	1	0,3
Cataluña	78	22
Comunidade Valenciana	23	6,5
Estremadura	4	1,1
Galicia	12	3,4
Madrid (Comunidade de)	143	40,4
Murcia (Rexión de)	2	0,6
Navarra	3	0,8
País Vasco	28	7,9
A Rioxa	0	0
Ceuta e Melilla	0	0

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

A seguinte gráfica amosa a evolución en Galicia das empresas produtoras en comparativa estatal no quinquenio analizado.

Empresas produtoras de cine con actividade. España-Galicia. 2012-2016

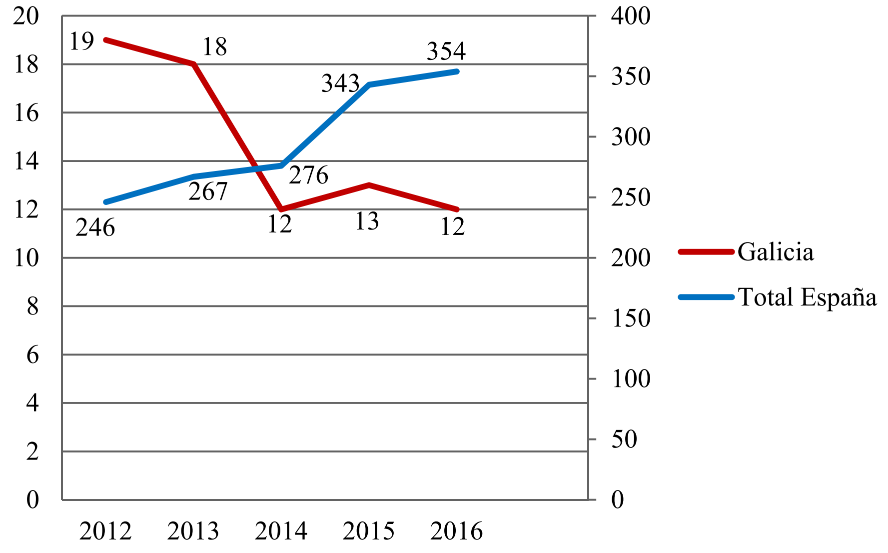

Fonte: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte. Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales. Estadística de Cinematografía: Producción, Exhibición, Distribución y Fomento.

Galicia participou na produción cinematográfica de 14 filmes no ano 2016, un 4,4 % do total producido en España (326 películas). Entre as comunidades de Madrid e Cataluña absorben o 59 % da produción estatal, como mostra a seguinte táboa.

Número de longametraxes en cuxa produción cinematográfica participou cada comunidade autónoma. Ano 2016

Total España	326
Andalucía	29
Aragón	3
Asturias (Principado de)	4
Baleares (Illas)	5
Canarias	21
Cantabria	0
Castela e León	2
Castela-A Mancha	1
Cataluña	70
Comunidade Valenciana	24
Estremadura	2
Galicia	14
Madrid (Comunidade de)	122
Murcia (Rexión de)	2
Navarra	3
País Vasco	24
Rioxa (A)	0
Ceuta e Melilla	0

Fonte: Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales – Secretaría de Estado de Cultura

No que respecta á produción de cine en Galicia, as empresas galegas financiaron ao 100 % oito documentais e catro películas de ficción, ademais de participaren nos filmes *María y los demás* cun 90 % e *Toro* cun 20 %. O galego foi o idioma orixinal de seis destas películas, mentres que se rodaron sete en castelán. A empresa Zeitun Films, S.A. produciu en lingua árabe a película *Mimosas*, que gañou o gran premio da Semana da Crítica en Cannes. A seguinte táboa dá conta desta información.

Indicadores relativos aos filmes de produtoras galegas en 2016

Título	PRODUCTORA	Porcentaxe	Idioma orixinal	Tipo
Alpuxarras	COOPERATIVA DE CINE Y DOCUMENTAL, S. COOP. GALEGA	100	Galego	Documental
Exodos (de "huellas" a "radha y krishna"	MONDOTROPO,S.L.	100	Castelán	Documental
Fíos fóra	ADRIANA PEREZ VILLANUEVA	100	Galego	Documental
Galaicos, los hijos del fin del mundo	ZIRCOZINE S.L.	100	Castelán	Documental
María (y los demás)	FRIDA FILMS, S.L.	90	Castelán	Ficción
Migas de pan	XAMALU FILMES, SL	100	Castelán	Ficción
Mimosas	ZEITUN FILMS, S.L.	100	Árabe	Ficción
Os días afogados	AMANITA FILMS, S.C.	100	Galego	Documental
Pelerinaxes	NOVEOLAS PRODUCCIONES, S.L.	100	Galego	Documental

Piedad	MARCOS NINE BUA	100	Castelán	Documental
Pozoamargo	ZEITUN FILMS, S.L.	100	Castelán	Ficción
Sicixia	VIA LACTEA FILMES S.L.	100	Galego	Ficción
Toro	ZIRCOZINE S.L.	20	Castelán	Ficción
Torre de Breoghán	ABANO PRODUCCIONS, S.L.	100	Galego	Documental

Fonte: Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales – Secretaría de Estado de Cultura

Conclusións

A recadación dos cines galegos en 2016 aumentou 0,5 millóns de euros respecto ao ano anterior, un crecemento que no conxunto de España chegou aos 26,8 millóns de euros. En total, as salas galegas recadaron 24,3 millóns de euros, sobre un total nacional de 602 millóns. A Coruña absorbe a metade da recadación e dos espectadores. Ao contrario que noutros anos, as longametraxes españolas proporcionaron en 2016 menos ingresos ás arcas cinematográficas, concretamente 0,4 millóns de euros menos; pola contra, os filmes estranxeiros xeraron 0,8 millóns de euros máis.

Galicia gañou máis de 100.000 espectadores en 2016, cun cómputo xeral de 4,2 millóns en toda a comunidade galega. Este feito concorda coa suba experimentada no conxunto de España, con 5,7 millóns de espectadores máis, nun total de 101,8 millóns de espectadores. Os 0,1 millóns de espectadores que recuperou o cine en Galicia en 2016 corresponden principalmente ás longametraxes estranxeiras.

O ano 2016 foi positivo no tocante á apertura de novos cines ou salas de exhibición en Galicia, que pasou a contar con 4 cines e 9 salas de exhibición máis que en 2015.

En 2016 Galicia exhibiu 582 películas, 34 máis ca en 2015; é o mellor dato dos últimos dezaseis anos. As salas galegas puideron proxectar un 34,7 % das películas estreadas en España en 2016, o que supuxo un aumento de 3,4 puntos porcentuais con respecto a 2015, situándose como a sexta comunidade en estreas.

A asistencia media mantense en 1,5 películas por habitante e continúa lonxe da media estatal, que se sitúa en 2,2 películas por habitante. A poboación galega é a que menos vai ao cine despois da de Castela-A Mancha (1,4), dos estremeños (1,1) e dos residentes en Ceuta e Melilla (0,9).

O gasto medio por espectador en Galicia baixou 0,1 euros en 2016 con respecto ao ano anterior e establécese en 5,8 euros, preto da media española (5,9 euros). No tocante ao gasto por habitante, a comunidade galega está en cuarto lugar por atrás, concretamente en 8,9 euros, 4,1 euros menos ca a media estatal, establecida nos 13 euros.

En 2016 operaron en Galicia 12 empresas produtoras de cine, sete menos ca no inicio do quinquenio analizado e unha menos ca en 2015, o que supón un 3,4 % da produción nacional. A Comunidade de Madrid e Cataluña seguen a liderar o sector, acaparando entres as dúas comunidades un 62,4 % da totalidade de empresas produtoras.

As produtoras galegas financiaron ao 100 % oito documentais e catro películas de ficción, ademais de participaren noutros dous filmes cun 90 % e un 20 %. O galego foi o idioma orixinal de seis destas películas, mentres que se rodaron en castelán sete e unha en árabe.